

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **ZENTIVA, k. s.**, se sídlem U Kabelovny 130, Praha 10, zastoupený JUDr. PharmDr. Vladimírem Bíbou, advokátem, se sídlem Duškova 164/45, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého náměstí 375/4, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2012, č. j. MZDR18886/2012, sp. zn. FAR: L155/2012, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2017, č. j. 5 Ad 23/2012 – 81, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Žalovanému se **p ř i z n á v á** odkladný účinek kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2017, č. j. 5 Ad 23/2012 – 81.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 21. 6. 2017, č. j. 5 Ad 23/2012 – 81, zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2012, č. j. MZDR18886/2012, sp. zn. FAR: L155/2012, ve věci revize systému úhrad léčivých přípravků v zásadě terapeuticky zaměnitelných s léčivými přípravky náležejícími do skupiny přípravků s obsahem fixní kombinace antagonisty angiotensinu II a diuretika p. o.

[2] Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Tento návrh odůvodnil tím, že napadený rozsudek je podle jeho názoru na první pohled nezákonný, přičemž neví, jak by měl následně postupovat, jelikož se nedopustil soudem vytýkaného jednání. Pokud by měl postupovat jinak, vedlo by to k plýtvání prostředky veřejného zdravotního pojištění, kdy by ztráty dosáhly částek v milionech až stovek milionů korun. Nadto by respektování názoru městského soudu a vedení předmětného řízení bránilo ve vedení dalších pravidelných revizí v systému úhrad s předmětnými léčivými přípravky, což by opět mělo negativní dopad na systém veřejného zdravotního pojištění. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti by se nijak neprojevil na právech žalobce, jelikož při výpočtu úhrady za balení léčivých přípravků, u kterých je žalobce držitelem rozhodnutí o registraci, nebyly použity sporné koeficienty. Protože by se přepočítávaly úhrady u jiných přípravků, mohl by se naopak žalobce za takové situace cítit poškozen. Pacienti by sice mohli získat vyšší doplatek ze systému veřejného zdravotního pojištění, avšak ani u něj se nebude jednat o velkou úsporu. Přiznání odkladného účinku by nebylo podle stěžovatele ani v rozporu s veřejným zájmem.

[3] Žalobce se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vyjádřil podáním ze dne 9. 9. 2017, v němž uvedl, že Nejvyšší správní soud v obdobných případech stěžovatele kasační stížnosti odkladný účinek nepřiznával.

[4] Podle ustanovení § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně. Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. je k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti třeba, aby výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[5] Návrh stěžovatele, který je správním orgánem, je třeba hodnotit v souladu s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 – 49 (veškerá zde uváděná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz): „*S ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti k jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům, které zákon opisuje slovy o nenahraditelné újmě.*“ Nyní ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. sice obsahuje namísto pojmu „nenahraditelná újma“ pojem „nepoměrně větší újma“, to však nic nemění na aplikovatelnosti názoru vysloveného rozšířeným senátem. Rozšířený senát v citovaném usnesení dále uvádí jako relevantní situaci pro udělení odkladného účinku případ vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku apod.

[6] Kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem, neboť směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Přiznání odkladného účinku vůči pravomocnému rozhodnutí je třeba připustit pouze tehdy, jestliže nezbytnost odkladného účinku převáží nad požadavkem právní jistoty a stability právních vztahů opírajících se o pravomocná rozhodnutí orgánů veřejné moci. Přiznáním odkladného účinku se prolamují právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno; tímto zákonným postupem ovšem není přiznání odkladného účinku, ale až případný meritorní výrok o kasační stížnosti. Pokud by správní orgány neměly být vázány pravomocným rozhodnutím krajských soudů, kterými se ruší jejich správní akty, musel by zákonodárce zcela změnit koncepci správního soudnictví. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce popsal slovy o „nepoměrně větší újmě“.

[7] Pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být v souladu s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 – 58, splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu, 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Újma, která má hrozit stěžovateli, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, ale naopak významná, taková, která opravňuje, aby v jeho konkrétním případě pravidlo, že kasační stížnost nemá odkladný účinek, nebylo výjimečně uplatněno. Významnou bude újma spíše tehdy, nebude-li možno v případě, že bude napadené správní rozhodnutí naplněno a poté shledáno nezákonným a zrušeno, v podstatných ohledech navrátit v původní stav jím způsobené následky či dopady. Významnou bude též spíše tehdy, půjde-li sice při uplatnění rozhodnutí o následky vratné či napravitelné, avšak takového rázu, že způsobí žadateli vážné

pokračování

obtíže či významné poruchy v jeho fungování, činnosti apod. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014 - 56).

[9] Vznik takto chápané újmy musí být v příčinné souvislosti s výkonem či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí krajského soudu. Zatímco žalobce bude zpravidla spojovat újmu se svými subjektivními právy, která může okamžitý výkon rozhodnutí krajského soudu skutečně závažně ohrozit, žalovaný správní orgán žádná subjektivní práva nemá. Tím spíše nemůže mít práva, jež by mohla být výkonem napadeného rozsudku či jeho jinými následky ohrožena. Jeho úkolem je v soudním řízení hájit zákonnost jím vydaného rozhodnutí. Otázka zákonnosti rozhodnutí však není kritériem pro přiznání odkladného účinku. Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku soud nijak nepředjímá, jaké bude meritorní rozhodnutí ve věci samé.

[10] Shora uvedené neznámá, že odkladný účinek kasační stížnosti nemůže být žalovanému správnímu orgánu přiznán za žádných okolností. Půjde však o případy výjimečné, kdy odložení účinků rozhodnutí krajského soudu bude podmíněno ochranou důležitého veřejného zájmu, jehož ohrožení bude v konkrétním případě představovat právě onu nepoměrně větší újmu, než která přiznáním odkladného účinků vznikne jiným osobám a jež nebude v rozporu s jiným veřejným zájmem. Žalovaný správní orgán musí stejně jako žalobce újmu (resp. ohrožení důležitého veřejného zájmu) tvrdit a osvědčit, tj. vysvětlit, v čem újma a její intenzita spočívá. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu žalovaný obává, by pro něj byl zásadním zásahem, kterým by byl důležitý veřejný zájem skutečně ohrožen.

[11] Stěžovatel v podstatné části návrhu fakticky polemizuje s právním názorem městského soudu, když tvrdí, že soudem odmítnutý postup správních orgánů vylučuje či komplikuje další rozhodování. Stěžovatel má za to, že městský soud tím ochromil rozhodovací činnost správních orgánů, neboť nelze provést další revizi systému úhrad. Vážnou újmu pak shledává v tom, že v případě rozhodování dle právního názoru soudu může dojít k nadměrnému zatížení systému veřejného zdravotního pojištění dalšími platbami až v řádech stovek milionů korun.

[12] K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že otázka správnosti závazného právního názoru městského soudu není kritériem pro přiznání odkladného účinku a bude předmětem až meritorního posouzení. Pokud se stěžovatel dovolává procesních komplikací, které spatřuje ve vytvoření překážky litispendence pro další řízení ve věci revize systému úhrad, je nutné odkázat na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, podle kterého *„obtížně řešitelná procesní situace není bezprostředním obrožením důležitého veřejného zájmu.“*

[13] Jinak ovšem Nejvyšší správní soud nazírá na tvrzení, že v případě rozhodování dle právního názoru soudu může dojít k nadměrnému zatížení systému veřejného zdravotního pojištění dalšími platbami až v řádech stovek milionů korun. V tom stěžovatel spatřuje vážnou újmu. Vzhledem k představitelnému rozsahu dopadu takového rozhodování ještě v době, než dojde k rozhodnutí o kasační stížnosti, považuje Nejvyšší správní soud toto tvrzení o nebezpečí vážné újmy za důvodné, neboť může bezprostředně ohrozit důležitý veřejný zájem.

[14] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v případě stěžovatele jsou podmínky obsažené v ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. splněny.

[15] Z důvodů výše uvedených proto Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 107 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. návrhu na přiznání odkladného účinku kasací stížnosti vyhověl. Tím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. října 2017

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu